

Мирослав, Ягода Myroslav Yagoda

каталог exhibition виставки catalogue

Львів 2019

Організатори висловлюють щиру вдячність за підтримку проекту: Незалежному культурологічному журналу «Ї» Борису Гріньову Михайлу Купівнику Станіславу Сілантьєву Павлу Хобзею Богдану Хобзею Христині Еліашевській-Шрайбі Мареку Вільчинському Марті Коваль

Організатори висловлюють персональну вдячність особам, які доклали своїх зусиль до реалізації проекту: Івану Дудичу Галині Хорунжій Інні Дмитрук-Сорохтей Тарасу Камецькому Юлії Островській Інні Баблоян Василю Мацку Вікторії Холстиніній Оксані Яковині Тетяні Микитин Наталії Бабалик Наталії Крокіс Андрію Рибці Дмитру Ганжі Дмитру Кононову Катерина Лєбєдєва Мар'яна Максимів Анастасія Руднєва

Підписано до друку 12.01.2019 Формат 84Ч108/16. Папір крейдований. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 7,98. Обл.-вид. арк. 5,46. Наклад 500 прим.Зам.04-18.

Михайло Французов Ольга Хуторянська

Мирослав, Ягода Myroslav Yagoda

каталог exhibition виставки catalogue

Виставка відкрита від 21 березня до 21 травня 2019 року Львівська національна галерея мистецтв імені Б.Г.Возницького

Ідея виставки: Тарос Возняк

Концепція виставки: Станіслав Сілантьєв

Куратори виставки: Галина Хорунжа Іван Дудич

Пластична організація виставки: Станіслав Сілантьєв Галина Хорунжа Андрій Рибка

Організаційна координація виставки: Наталія Крокіс

Видавець:

© Львівська національна галерея мистецтв імені Б.Г.Возницького

Автори текстів: Тарас Возняк Іван Дудич

Перекладачі: Христина Еліашевська-Шрайбі Соломія Рожко Оксана Нестеренко

Графічний проект каталогу: © Незалежний культурологічний журнал «Ї»

Редактор: Наталія Бабалик

Верстка: Христина Рябуха

Фото: Ілля Лєвін Оксана Яковина Катерина Вакулінська

Друк: ФОП Кичма І.В.

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 1990, 61 х 42 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)
No name, Paper, ink, 1990, 61 x 42 cm

Мирослав Ягода (1957-2018)

Язик-лопата сам собі викопає яму (фрагмент), Папір, туш, 24 х 36,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

A tongue-shovel will dig its hole by itself (fragment), Paper, ink, 24 x 36,5 cm

Чорний Смерч, що затягує у Смерть: щодо графіки Мирослава Ягоди

όδὸς ἄνω κάτω μία καὶ ώυτή Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος Шлях вгору і вниз один і той самий Геракліт з Ефесу

Надходить річниця як смерч, яким був у своїй творчості та житті Мирослав Ягода, пролетів попри нас і зник у високостях. Нам, тим, що йшли своїм життєвим шляхом смерч видавався ураганом — бо ми були лишень поруч. Натомість Ягода був у самому вирі смерчу, можливо, був ним. Видається дивом, що у нього було стільки життєвих сил, що йому вдалося протриматися шістдесят років. Той чорний смерч мав його відірвати від землі та затягнути у смерть набагато швидше, як багато кого.

Звісно, «чорний смерч його творчості» є лише метафорою. Однак, помічною. Сьогодні ми можемо спокійніше вдивитися у все, зроблене Ягодою, спробувати зрозуміти джерела та механізми його творчості. Бо він був і живописцем, і графіком, і поетом. Всі ці, неначе різні царини його творчості нерозривні. Годі зрозуміти суть його поезії, не бачивши живописних полотен чи графіки. Так само, як годі до кінця ввійти у його живопис, не осягнувши суті його графічних робіт.

Це есе я хотів би присвятити Мирославу Ягоді як графіку. Їх залишилося і багато, і не так багато. Однак, цілком достатньо, щоб спробувати реконструювати його спосіб бачення світу.

Потуга його графічних робіт, особливо раннього «чорного» періоду його творчості— а це 1980-1990 ті роки— неймовірна. Вона заставляє глядача задуматися над тим, а що у творчості Ягоди (принаймні того періоду) було головним— живопис, теж «чорний» чи чорна «чорнота» його графічних листів того періоду? І взагалі, чи значив щось для Ягоди

колір - принаймні того періоду...

Як на мене, то тоді він писав «чорноту», «морок» — і у буквальному, і у метафоричному чи філософському сенсі того слова. Відтінки мороку чи глибина інфернальності і були його фарбами. Їх, звісно, треба було доповнювати відсутністю цього мороку — «білим», чи «світлом». Ось і всі кольори. Хоча помиляється той, хто гадає, що цих неначе двох кольорів, чи їхньої відсутності замало. Для Ягоди — ні.

Я тут не даремно плутаю власне колір (чорний чи білий – якщо це кольори взагалі) з мірою вознесіння і падіння, мірою наближення до небес та падіння у сфери інфернальні... Тому, що і Ягода, як на мене, писав вознесіння і падіння. Звісно, проведення зв'язку світла і вознесіння, світла і білизни банальне. Так само, як і мороку та інферналій. Однак, не все так просто у графіці Ягоди, він радше схильний білим написати череп, а не сяяння небес, а чорною плутаниною ліній лик Спасителя, який радше видається згустком мороку. Псалом Давидів. «Боже мій, Боже мій, нащо мене Ти покинув? Далекі слова мого зойку від спасіння мого!» Чи «אלי , אלי , לשבת» — Боже мій, Боже мій, чому ти мене покинув?» (Мт. 27,46), (Мр. 15,34)» — це уже Він...

У цьому сенсі Ягода «дослідник» глибин— мороку. І тому, як на мене, його найбільш проривний період— це «період мороку». Але «мороку» не у його простацькому, народному сенсі слова. Він запідозрив страшну таємницю, яка лежить на поверхні, всім знана, а тому захована якнайглибше. І тільки такі в глибині серця свого діти, як Мирослав Ягода, можуть її побачити...

Він відкрив для себе, що Блиск, засліплюючий, ріжуче скальперем по очах Блиск не є тим самим Мороком — кожен з нас знає, що залишається на сітківці ока, якщо спробуєш глянути на сяюче сонце відкритими очима. Ми, люди посполиті, ощаджуючи себе, дивимося на сонце чи то через окуляри, чи то через задимлене скло. І мало хто дивиться на Блиск широко розкритими очима — аж до крові з очей. «Сонцесяйний» насправді «Чорний»... Слово Lucifer складається з латинських коренів lux (світло) і fer (нести). Люцифер (Lucifer — «світлоносний», Φ офоро φ 0 — «той, хто приносить світанок»)

Перша згадка про Люцифера зустрічається в Книзі Ісайї, написаної староєврейською. Тут династія вавилонських царів порівнюється із занепалим ангелом, завдяки чому читач дізнається історію про те, як один з херувимів забажав стати рівним Богові і був за це скинутий із небес. В оригіналі вжито єврейське слово «хейлель» (ранкова зірка, денниця, літ дібі деп Šāḥar). Юдеї і ранні християни не використали «хейлель» як ім'я Сатани, для них це слово не мало негативного відтінку. Слід мати на увазі, що в Новому Заповіті з ранкової або досвітньою зіркою порівнювали Ісуса Христа (Числа 24:17; Псалом 88:35-38, т 2 Петра 1:19, Об'явл. 22:16 НМ, 2-е Петра 1:19 НМ).

I найстрашніше - до четвертого століття — Слово Lucifer один з епітетів Христа...

Однак, вернімось у часи, що передували часам Христа. Hêlêl ben Šāḥar, ранкова зірка, денниця це не що інше як Аврора, Венера. Венера — була персоніфікація абстрактного поняття «милості богів» (venia). Отож, Lucifer, з яким, як підозрює багато хто, відважувався ставати на прю у своїх нічних чуваннях Мирослав Ягода — персоніфікація абстрактного поняття «милості богів»?...

У Ягоди пря з Люцифером постійно супроводжується утвердженням, але і розвінчанням тварного в людині, причому у його найбрутальніших формах. Ханжі жеманяться, зустрівшись з творами Ягоди. Вони ж якісь непристойні, і взагалі страшні... А насправді їх зносить ураган страху. Бояться зустрітися з самими собою і з Ним — і Сонцесяйним, і Чорним... Вони відчувають, що в чорних графіках та оліях Ягоди йдеться про речі, які є за межами їхнього світу, які є за межами жаху, за межами добра і зла, а тому ховають голови у пісок — ховають голови у пісок «добрих манер», «добропорядності». Це позиція філістерів — людей з обмеженим світоглядом, людей без духовних потреб, самозадоволених, які не розділяють естетичних або духовних цінностей, неосвічений обивателів, з їхньою лицемірною, святенницькою поведінкою для яких опорою є їх убога міщанська мораль. Як вони нагадують наших дорогих галицьких простюхів, які так і не зрозуміли, про

що йшлося Мирославу Ягоді, художнику. А на підтвердження їхнього нерозуміння і страху— образ Ягоди— пияка, майже бомжа... І вже галицький філістер чується на коні... На коні у своїй обмеженості.

Однак нам йдеться не про те. Цей короткий екскурс у езотерику Ягоди хоч трішки привідкриває надзвичайно складні тренди його відчування, мислення та творчості — саме у такому порядку: відчування, мислення та творчість. Не треба мати ілюзій щодо «простуватості» чи «народності» Ягоди — він мав надзвичайне чуття на речі тонкі, особливо сонцесяйно/інфернальні та їхній глибинний внутрішній зв'язок. Напевно, найглибше цей зв'язок в аспекті Спасіння — а про це, очевидно йдеться всім сущим — написав Лев Шестов (Ієгуда Лейб Шварцман, 1866-1938) у своєму базовому неймовірно християнському творі «Sola Fide» (1). І про саме цю віру, очевидно, і йшлося Ягоді у свій її складності сонцесяйної інфернальності. Попри те, що книга появилася у Парижі 1966 року, через кільканадцять років вона вже була у Львові, і Ягода її читав — тепер цей примірник, якого тоді перечитав чи не весь справді інтелектуальний Львів опинився, завдяки щедрому дару Григорія Комського (1950) у моїй бібліотеці. Беручи його до рук можна так само попекти руки, як це свого часу сталося з Мирославом. Забагато там сказано речей страшних та одкровенних — там дійсно відчуваєш подих живої віри, і не лише Мартіна Лютера (Martin Luther, 1483-1546), але й Hêlêl-а ben Šāḥar-а.

Однак, повернімось до самої графіки Ягоди. Вже цей короткий екскурс показує справжнє місце ранньої графіки Мирослава Ягоди як визначальне. Очевидно, що не лише філософський, але й творчий розвиток Ягоди йшов від його графіки «чорного» періоду, до живопису «чорного» періоду. І не навпаки. Може, саме тому ці його «чорні» графіки видаються первинними. Тай технікою туші, як на мене, Ягода оволодів раніше. Що і природно, якщо зважатимемо, що він починав як бідний, як і всі ми, студент — де там було до олійних фарб та полотен — бідність була справою звичною. Зрештою, попри те, що Ягода витрачав у подальшому чималі кошти на створення своїх полотен, від ритуальної і реальної бідності він так і не відмовився.

Якщо періодизувати графіку Ягоди, то вона, звісно, розвивалася разом із зміною його стилю у олійному живописі, а потім і в його словесній творчості— бо вона була ширшою від його поетизування.

Пишучи рік тому про перший період олійного живопису Ягоди, я умовно назвав його «психоделічним» (1980 — початок 1990-х). І визначальною рисою цього його періоду я визначив його готовність повністю віддатися цьому ризикованому творчому акту, з якого можна було і не повернутися. Здається, він не повернувся. І не тому, що хвороба чи алкоголь. А тому, що йому засліпила очі темрява... Зустрівшись віч-на-віч з Сонцесяйним чи/і Чорним, він спалив собі сітчатку — а тому не бачив світу, так як ми, посполиті. Його кольорами так і залишилися Морок та Блиск — Морок та Блиск у яких чорнилися та проблискували унаявнення Чорного чи/і Сонцесяйного.

Навіть, коли на його полотнах появилися кольори, то насправді це були не кольори, а емоції. Ягода якнайдалі відстоїть від «людей кольору» — експресіоністів. Його «колір» — це забарвлена емоція, пароксизм емоції. Це не враження, а вираження — не імпресія, а експресія. Насправді це тільки нюансування тих самих двох кольорів Ягоди — мороку та блиску. Можливо, навіть не нюансування, а профанування — Ягода, вдаючись до кольору, пробує показати Морок та Блиск у доступних для людського сприйняття формах — щоб не спалити нам очі і випалити розум. Не спалити очі і випалити розсудок, як сталося з ним. Відповідно, і графіка того періоду змінюється. Якщо у «психоделічному» періоді це було зондування Мороку/Зяяння, Блиску/Зяяння, то у другому, «семантичному» періоді своєї творчості (початок 1990-х — 2000-ні), він пробував у формі понять, семантичних гнізд передати нам, глядачам той досвід, якого він зазнав у тих Отхланях Мороку та Блиску, в які поринав. Виринувши з виру своєї самості він пробував людською мовою поділитися тим екстазом чи жахом, якого він там зазнавав. Якщо у попередніх графіках «психоделічного» періоду він не зважає на глядача — потужними мазками пензля з тушшю фіксує звіт з ширяння у інфернальних чи небесних просторах, то в «інфернальному» періоді він тонким пером «пише» клубки своїх реляцій про ці простори. Він неначе пробує щось сказати, що одягнути в слова просто не можна. Лінії звиваються в клубки, клубки збиваються у темні острови — і так

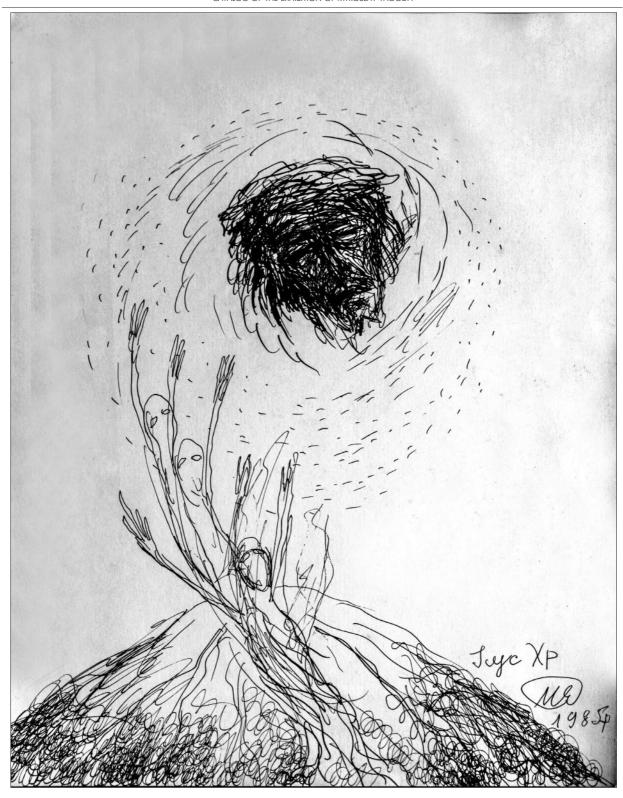
знову на його графічних листах проступає Чорнота. Саме в цей період стає очевидним те, що Ягода в своєму олійному живописі ні імпресіоніст, що очевидно, але й не експресіоніст у звичному сенсі слова — перш ніж написати полотно, він, о диво, робить ескіз — ескіз, де головним інструментом є Морок та Блиск! І такі ескізи тепер сприймаються як самостійні роботи. І так і є. Несамостійними з філософської чи езотеричної точки зору є олійні полотна!

Та чи вдалося Ягоді переповісти, те що він досвідчував довгими самотніми ночами у своїй пивниці? Очевидно, що ні. Тому він вдається до слова — пише те, що виглядає як поезія. А потім іде навіть далі, і пробує передати те, що не можна ні написати у вигляді картини, ні вкласти у слова, через «знаки» — «ὁ ἄναξ οὖ τὸ μαντεῖόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς οὔτε λέγει οὔτε κρύπτει ἀλλὰ σημαίνει» — «Володар, що пророкує в Дельфах, і не говорить, і не приховує, а подає знаки» Геракліт з Ефесу (Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος, 544-483). Так він будує своє семіотичне поле, поле знаків, з допомогою яких він пробує нам щось повідомити. Він вже майже не говорить, а лише вказує на щось. Можливо, на Блиск та Морок. Можливо... А, можливо, і ні... Принаймні його третій період творчості, який можна назвати і «семіотичним» і «гераклітівським» це вже період втоми — втоми від неможливості переказати, показати, пояснити — бо ж кожен тільки сам на сам може зануритися у ті отхлані, які зондував Ягода. І зануриться, порине — як прийде час.

Мирослав Ягода пробував написати і описати те, що ні написати, ні описати неможливо. Однак він спробував.

1.Шестов Л.И. Sola fide – только верою, Париж, 1966, Ymca Press

Тарас Возняк

Мирослав Ягода (1957-2018) Ісус **Христос, 1985,** Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Jesus Christ, 1985, Paper, ink, 30 x 43 cm

Мирослав Ягода (1957-2018)

Язик-лопата сам собі викопає яму (фрагмент), Папір, туш, 24 х 36,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

A tongue-shovel will dig its hole by itself (fragment), Paper, ink, 24 x 36,5 cm

The Dark Tornado that sucks all into Death: graphic art by Myroslav Yagoda

όδὸς ἄνω κάτω μία καὶ ώυτή Ήράκλειτος ὁ Ἐφέσιος

The road up and down is one and the same

Heraclitus of Ephesus

The life and work of Myroslav Yagoda, who passed away one year ago, can be reflected as a tornado ripping through the sky before our eyes and disappearing into the heavens. We, who have continued walking normally along the path of life, see the tornado as a hurricane... because we are not in its way. However, Yagoda was at the very heart of the tornado, perhaps he himself was the tornado. It is indeed a miracle that he had the energy and vitality to reach the age of sixty. That dark tornado was meant to lift him off the ground and suck him into death much earlier than expected.

Of course, «the dark tornado of his work» is just a metaphor. However, it is a useful one. Today, we can look more peacefully at everything that Yagoda created and try to understand the sources and mechanisms that inspired his art... for he was a painter, a graphic artist and a poet. All these fields, although different in essence, are inseparable. We cannot understand the spirit of his poetry without referring to his paintings or graphic art. In the same way, we cannot penetrate the realm of his paintings unless we comprehend the intrinsic nature of his graphic works.

I would like to dedicate this essay to Myroslav Yagoda as a graphic text. He left behind many graphic works... but perhaps far from enough. However, there are enough of them to help us reconstruct his way of viewing the world.

His graphic works, especially the early «dark» period (1980-1990), are incredibly powerful. This period makes us think

about what was essential and important in Yagoda's creative work during that period – his «dark» oil paintings or the black «darkness» in his graphic images? In fact, did colour mean anything at all to Yagoda, at least during that period...?

During his «dark» period, Yagoda painted «blackness» or «darkness» - both in the literal, metaphorical and philosophical sense of that word. The different shades of darkness and the depths of infernality constituted his basic colours. Of course, if darkness was absent, some other shades had to be added, namely «white» or «light» shades. There are no other colours... although anyone, who thinks these two colours - or their absence - are not enough, is mistaken. For Yagoda, this was not so.

In this sense, Yagoda is an «explorer» researching the depths, the darkness. And therefore, his breakthrough works are this «period of darkness». But, this is not «darkness» in the simple, popular sense of the word. Yagoda sensed the terrible secret that lies on the surface, known to everyone, but hidden so deeply from our eyes. It is only in the depths of their hearts that children - and Myroslav Yagoda – can see it...

Yagoda discovered that a Flash, dazzling and blinding, cutting into our eyes like a scalpel... that a Flash is Darkness. Everyone knows what happens to the retina when we look directly at the sun. We are ordinary people, who take precautions; we look at the sun either through glasses or through a piece of smoked glass. Very few people will actually keep their eyes wide open and gaze at a Flash until blood squirts from their eyes. Something «dazzling» is actually «dark»... The word «Lucifer» is made up from two Latin words: lux (light) and fer (to bear/carry). Lucifer – «light-bearer» or «light-bringer», $\Phi\omega\sigma\phi\rho\rho\sigma\varsigma$ – «he who brings the dawn») ...

Lucifer is first mentioned in the Book of Isaiah, written in Old Hebrew. The Babylonian dynasty is compared to a fallen angel; the reader learns the story of a cherub who wanted to be equal to God and was therefore cast from heaven. In the original version, the Hebrew word «haylel» (morning star, son of the dawn, הילל בן שחר, Hêlêl ben Šāḥar).is used. The Jews and early Christians did not use the word «haylel» for Satan; for them, this word did not have a negative meaning. It should be borne in mind that in the New Testament, Jesus Christ was compared with the morning star or the dawn of the day (Numbers 24:17; Psalm 88: 35-38, 2 Peter 1:19, Revelations 22:16 NM, 2 Peter 1:19).

And, here is another incredible fact – until the end of the fourth century, the word «Lucifer» was one of the many epithets used to describe Jesus Christ...

However, let's return to the pre-Christian era. Hêlêl ben Śāḥar), morning star, dawn of the day, is nothing more than Aurora, Venus. Venus was the personification of an abstract concept – the «grace of the gods» (venia). So, is Lucifer, with whom, as many suspect, Myroslav Yagoda struggled so violently during his sleepless nights, the personification of the abstract concept of «the grace of the gods»...?

Yagoda's battle with Lucifer is constantly accompanied by the affirmation, but also by the denunciation, of the material world, in its most brutal form. Hypocrites look at Yagoda's work somewhat sanctimoniously. They are obscene, and frankly hideous... They are, in fact, overcome by a hurricane of fear. They are afraid to see themselves as they really are and to meet Him - both the Radiant One and the Dark One... They sense that Yagoda's dark oils and graphic works convey things that are beyond their world, beyond horror, beyond good and evil. So, they hide their heads in the sand...by putting on airs, and

looking on with feigned responsibility. Such is the position of philistines - people with a limited world outlook, people with no spiritual needs, self-satisfied individuals that do not share aesthetic or spiritual values, uneducated ordinary fellows with their hypocritical, vindictive behaviour on which their petty-bourgeois morale is based. Indeed, they remind us of our dear old Galician colleagues who never understood what Myroslav Yagoda the artist actually wanted to say. Moreover, to confirm their misunderstanding and fear, they present Yagoda as a seedy homeless drunkard... And there they go, the same Galician philistines, strutting and preening themselves... not realizing the depths of their malice and depravity!

However, this is not our main concern. This brief excursion into Yagoda's esotericism reveals the extremely complex trend of his feeling, thinking and creativity, namely in that order: feeling, thinking and creativity. We should not have any illusions about his «ordinariness» or «commonness». He had an extraordinary feeling for the fine and the delicate, the radiant and the infernal, and their profound innermost connection. The deepest connection portrayed as Salvation - and this obviously refers to all things – was probably best explained by Lev Shestov (Yehuda Leib Schwartzman, 1866-1938) in his unbelievably Christian Sola Fide (1). It is this faith that Yagoda portrays in his complex study of radiance and infernality. The book appeared in Paris in 1966, but a few decades later it arrived in Lviv, and Yagoda must have read it. Today, this copy, which was then read by the entire intellectual elite of Lviv, is in my library, gifted generously by Hryhoriy Komsky in 1950. Taking it in hand, you can easily burn your fingers, as did Myroslav. It reveals too many terrible and apocalyptic things – you can truly feel the breath of living faith, that of Hêlêl ben Šāḥar, the light-bearer, and not just the simple faith professed by Martin Luther (1483-1546).

However, let's return to Yagoda's graphic art. Our short excursion into his world shows the importance of Myroslav Yagoda's early graphic works. It is obvious that Yagoda's philosophical and creative development started with his «dark» graphic works and continued with his painting of the «dark» period... and not the other way around. Perhaps that is why these «dark» graphic works seem primary. In fact, I believe that Yagoda mastered the ink technique much earlier. This is only natural if we take into account that he started as a poor student, like all of us at that time... and oil paints and canvases were way beyond his means. Poverty was a way of life. Later on, despite the fact that Yagoda spent a lot of money to create his paintings, he never parted from his state of ritual poverty.

If we periodize Yagoda's graphic works, they certainly developed along with his stylistic changes in oil painting and in his verbal creativity - because they encompass much more than his poetic works.

When I wrote about Yagoda's first oil painting period a year ago, I conventionally called it «psychedelic» (1980 - early 1990s). I defined the decisive feature of this period as his willingness to give in to this risky creative act, from which he was likely to never return. And, it seems he did not return, but not because of illness or alcohol... but because he was blinded by the darkness... As soon as he came face to face with the Radiant or the Dark, he burnt out his eyes, so he did not see the world, as we, ordinary people, do. The Dark and the Flash were his colours... yes, the Dark and the Flash, which obscured and lit up the presence of the Dark One and/or the Radiant One.

Even when Yagoda splashed colours on his canvases, in reality they were not colours, but emotions. Yagoda is, in fact, very far removed from the strong colours favoured by the expressionists. His «colour» is expressed as a shade of emotion, a paroxysm of emotion. It is not an impression, but an expression. In fact, it is a nuance of Yagoda's two colours - darkness and light. Perhaps not even a nuance, but a profanation. Giving in to the dictum of colour, Yagoda tries to show Darkness and Light in forms that humans can perceive... so that we do not burn out our eyes or brains, as he did. His graphic art of that period also changes. If the «psychedelic» was devoted to exploring the Dark/Radiance and the Light/Radiance, then in the second «semantic» period (beginning of the 1990s – 2000s), the artist focused on conveying what he had experienced while sinking into the abyss of the Dark and Light. Having emerged from the whirlwind of his own self, he tried to use proper human language to share the ecstasy and horror he had experienced. If, in the previous «psychedelic» period he does not pay attention to the viewer – using powerful brush strokes in ink to record soaring flights into infernal or heavenly spaces,

then in the «infernal» period he delicately paints his tangled relations with these same spaces. He seems to be trying to say something that cannot be put into words. The lines snarl into coils; the coils descend into dark islands - and so again complete Darkness appears in his graphic images. It is during this period that Yagoda is obviously neither an impressionist when he paints with oils, nor is he an expressionist in the usual sense of the word. Before working on a canvas, he creates a miracle, drawing a sketch where the main instruments are Darkness and Light! Today, these sketches are perceived as independent works of art. And so they are... while his oil canvases become more dependent from a philosophical or esoteric point of view!

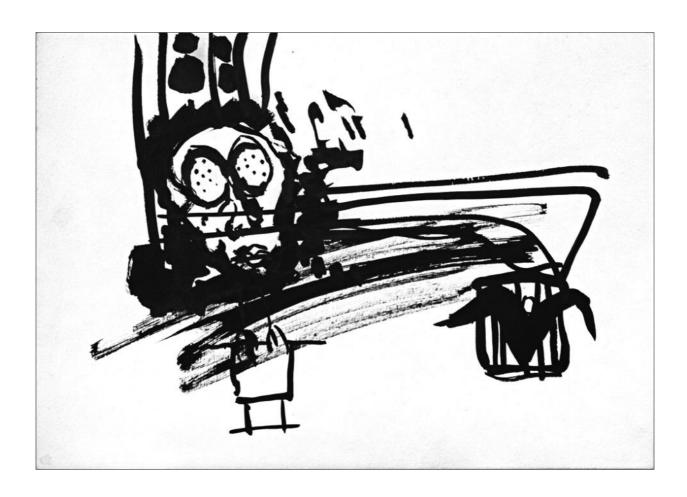
But, was Yagoda able to convey what he had experienced during his long lonely nights in the basement of his home? Of course not. So, he writes... writing what looks like poetry. Then, he goes even further and tries to convey what can be formulated in neither word or picture, but through «signs» - «ὁ ἄναξ οὖ τὸ μαντεῖόν ἐστι τὸ ἐν Δελφοῖς οὔτε λέγει οὔτε κρύπτει ἀλλὰ σημαίνει» - «The Lord, whose oracle is in Delphi, neither declares nor conceals, but gives a sign» - Heraclitus of Ephesus (Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος, 544-483). In this way he builds his own semiotic field, a field of signs, which he uses to convey something. He does not speak, but only points to something, possibly to the Light and the Dark. Perhaps... perhaps not... His third period of creativity, which can be called «semiotic» and «heraclitian», is already a period of fatigue, fatigue from the impossibility of relating, showing, explaining - because each one of us must be ready to plunge alone into those chasms that Yagoda explored so deeply. And we will all plunge and be submerged when the time comes.

Myroslav Yagoda tried to paint and describe what was virtually impossible to paint or describe. But, he tried...

1.L.I. Shestov, Sola Fide - by faith alone, Paris, 1966, YMCA Press

Taras Voznyak

Translated by Christine Eliashevska-Chraibi

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 21 х 29 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 21 x 29 cm

Мирослав Ягода (1957-2018)

Язик-лопата сам собі викопає яму (фрагмент), Папір, туш, 24 х 36,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

A tongue-shovel will dig its hole by itself (fragment), Paper, ink, 24 x 36,5 cm

Львівський сплін або естетика нігілізму Мирослава Ягоди

«Я наважуюся присвятити вам усього цього змія.» Шарль Бодлер

Вся творчість Мирослава Ягоди пронизана поєднанням і протиставленням двох полярностей — це уявлення про мистецтво та творчість як генія-красу в найвищій естетичній мірі та модерністський нігілізм у його найбільш перверсійних проявах. Ці дві дуальності незбагненно, а, проте, парадоксально органічно поєднані у творчості Мирослава Ягоди. Коли з'являється дотичність до творчості Мирослава Ягоди — живописної, графічної, поетичної, драматургії, зрештою сценографії, то можна піймати себе на думці, що «вона не має ні голови, ні хвоста, адже будь-яка його частина може окремо від інших правити і за те, і за те... Заберіть одну ланку, й обидва фрагменти цієї звивистої фантазії з легкістю з'єднаються воєдино. Порубайте її на безліч шматків, й ви побачите, що всі вони можуть існувати окремішно. В надії, що деякі з цих відтинків достатньо живі...»(1) Так і твори митця більш аніж «достатньо живі». Сьогодні саме вони є джерелом для аналізу. Тут одразу потрібно зрозуміти, під яким зрізом ми прагнемо збагнути творчість Мирослава Ягоди, так би мовити, задати ціннісно-орієнтирні координати.

Алегорією прекрасного у мистецтві та квінтесенцією рафінованого гедонізму парадоксального для своєї епохи є твір «Портрет Доріана Грея» Оскара Вайльда (Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde, 1854-1900), що став програмною підвалиною дендизму цілої доби. Мирослав Ягода теж створював свій «портрет» крізь творчість та в житті в прямому й алегоричному значенні. Досліджував себе і світ, власну свідомість, як і головний герой твору геніального Вайльда. А ті тези, що їх, наче закони на скрижалях, дає нам найбільший естет вікторіанської доби, за своєю суттю породжують парадокси антиестетики, нігілізму, глибин деструкції та нуару.

Отож, якщо «митець – творець прекрасного»(2), то саме завдяки найпершому Митцеві і творцеві прекрасного – прийшло в цей світ Первозданне зло і саме ймення якого прекрасне. Так посіяні в естетику зерна антиестетики, що проросли у «Квіти зла» та «Паризький сплін» Бодлера (Charles Pierre Baudelaire, 1821-1867). Творчий доробок Мирослава Ягоди можемо назвати «Спліном по-львівськи», і нема на то ради. Він просто є, як доконаний факт.

«Розкрити себе і втаїти митця – цього прагне мистецтво». Так справжня творчість, а не манірні загравання, завжди бере гору над митцем, перетворює його життя на своєрідний спектакль-перформанс. Мистецтво перетворило Мирослава Ягоду на свій інструмент, що тонко рефлексував на нього, на всі його найпотаємніші та найприхованіші, заразом і найстрахітливіші таємниці. Коли мистецтво бере гору над митцем – тоді воно справжнє…

«Критик – це той, хто спроможний передати в інший спосіб або в іншому матеріалі своє враження від прекрасного». Так Мирослав Ягода був критичним до світу, а той повертав йому тою ж монетою з лихвою. Це було як своєрідне перетягування канату над прірвою, а ставка у цій грі життя. «Найвища, як і найнижча, форма критики – це різновид автобіографії».

«Ті, що в прекрасному вбачають бридке, – люди зіпсуті, які, однак, не стали через те привабливі. Це вада». Творчість Мирослава Ягоди розкриває вади не лише зовнішні, але й внутрішньо-глибинні, майже психо-соматичні. Гра у віддзеркалення завжди виявляє не лише хиби колірної гами чи композиції, але й сутнісного наповнення. Крізь викривлення пізнається варіативність гармонії-дисгармонії.

«Немає книжок моральних чи неморальних. Є книжки добре написані чи погано написані. Ото й усе». У Мирослава Ягоди немає моральних чи аморальних картин – є лиш добре написані картини чи погано. Ото й усе.

«Ненависть XIX сторіччя до Реалізму-Романтизму – це лють Калібана, що побачив-не побачив своєї подоби в дзеркалі». Така реакція на творчість Мирослава Ягоди на зламі XX і XXI сторіч, адже саме так реалістично і без прикрас сучасний Калібан розглядає себе у дзеркалі чи ховається від того, щоб зустрітися з власним поглядом.

«Моральне життя людини – для митця лише частина об'єкта. А моральність мистецтва полягає в досконалому використанні недосконалих засобів». Мирослав Ягода використовує чисті, майже спектральні кольори, але змішує їх, перетворюючи на живописну грязюку. Так він перетворює Божу іскру в подобу, що здатна бути зримою і сприйнятою земною грішною і смертною людиною.

«Митець не прагне нічого доводити. Довести можна навіть безперечні істини». Мирослав Ягода вірить у Божу аксіому – людина наповнена безсмертною душею, що ув'язнена в період життя в тіло, яке йде земним шляхом, а тим шляхом трапляється різне... Трапляються і манівці.

«Митець не має етичних уподобань. Етичні уподобання митця призводять до непрощенної манірності стилю». Мирослав Ягода йшов на відкриті конфронтації. Його мистецтво не догоджало масовим смакам. Його творчість була струсом свідомості – таким струсом вона залишається і тепер. Його твори провадять до перезавантаження «рожевої» дійсності.

«Митець не має нездорових нахилів. Йому дозволено зображувати все». Так Мирослав Ягода зображував усе. В його творчості нема табуйованих тем, він наче тату на плечі цнотливої панянки. Він не відкриває, а вивергає на глядача видива власної свідомості і підсвідомості. Його відвертість вже поза межею скандалу — він зобразив все.

«Думка і мова для митця – знаряддя мистецтва». Мирослав Ягода проявляв власну думку як лиш міг – виливалася вона в картину, поезію чи п'єсу, не має жодного значення. У нього своя думка і мова, що межує зі специфікою ізоляції вимушеної чи свідомої. Його мова повна і більш ніж промовиста – їй не потрібно багатства милозвучних мілізмів та алегорій. Він колюче-ріжучий, а ритміка його – це рубання швартових канатів у морі підсвідомості. Ох і нарубано дров...

«Розбещеність і чеснота для митця – матеріал мистецтва». Зображення полярностей – їхня абсолютизація – це саме воно для Ягоди. Він ліпить з цього благодатного матеріалу впізнавані образи, що лякають навіть не своєю живістю і

реалістичністю, ба, більше, смертністю, тліном та розкладом. І все це в зрізі мистецтва.

«Глядача, а не життя – ось що, власне, відображує мистецтво». Мирослав Ягода подає нам сповідь душі зі сном розуму, який вивільняє підсвідомість. І ця зустріч несподівана, до межі конфліктна та сповнена граничної конфронтації.

«Суперечки з приводу мистецького твору свідчать, що цей твір новий, складний і життєздатний». Творчість Мирослава Ягоди більш ніж суперечлива, а диспутів навколо неї ніколи не бракувало. Твори Мирослава Ягоди вже давно продовжили своє життя самі — вони у численних колекціях.

«Коли критики розходяться в думках – значить митець вірний собі». Хто-хто, а Мирослав Ягода не зраджував собі – окремішність його шляху і мистецтва вражає на тлі посполитого Львова. А щодо його творчості, то тут критики не лише розходяться в думках, але й більше.

«Будь-яке мистецтво не дає жодної користі». Але, все ж, воно творить із нас людей. Твори Мирослава Ягоди на межі розуміння-прочитання. Вони іритуюче-інтригуючі, страхаючі. Для пересічного глядача вони не дають жодної користі, проте для знавця ціннісно-орієнтовний вектор різко змінює полярність...

Творчість Мирослава Ягоди позбавлена того, що ми називаємо лоском «придворного» художника – його автоконцепція – це заперечення всіх правил та норм. Вся ця анархістична складова «прошита» в кожному його творі, коли сам автор не дбав про його збереження. Його метою був сам акт творення, у якому вбачав самореалізацію. Це первісно-первинне самоствердження митця – «я митець – я творю!» А все інше неважливе. Особливо проникливою в цьому плані постає графіка, як початок цього вектора. Саме вона є «першопричиною» живописних творів, у яких вже простежується нашарування пласту кольору та його виражального впливу. А графіка постає чистим оголеним нервом – прямим провідником творчої іскри-задуму, оголеною ідеєю без будь-яких оздоб-надбудов. Ахроматична складова лише підкреслює це питання, що постає перед митцем руба. Чітке виявлення ідеї – це ціль художника. Мінімум використаних засобів, але максимум емоцій та смислової складової. Таке можливе лише в мистецтві, коли знак більше чи менше здатен перевершити логічну рівність.

Графіка Мирослава Ягоди — це лінія, що живе своїм істеричним дриґом та локальна пляма, що сповнена тотальної непередбачуваності. Вся площина графічних листів митця помережана своєрідним «щоденником» його психо-емоційного стану, що виливається заповненням різких ламаних кривих та плям, що могли б сприйматися за абсурдну спонтанність чи, навіть, випадковість. Але при детальнішому вивченні кожного листа ми здатні прочитати цілу історію-п'єсу, що розігрується своїм причинно-наслідковим ладом та змістовною складовою. Серед плям та кривих і ламаних ліній розпізнаємо окремі розрізнені або взаємодіючі поміж собою персонажі. Оптимізму в цих листах не варто шукати — це радше скрижалі апокаліпсису людського тіла та духу. Коли все нутро виставлене напоказ. І ствердити, що краще — «монологи» його персонажів-характерів чи їхня інтеракція — дуже складно дати однозначну відповідь… І, можливо, непотрібно цього робити.

Художник відкидає «винаходи» — як-ото технічно-вибагливий офорт. Його не повинна сковувати в творчості часова складова чи техніко-технологічна складова. Є ідея, тож повинне бути її щонайшвидше втілення. Так прописуються ці графічні листи, що є віддзеркаленням характеру художника, його творчої квінтесенції. Немає часу на штихель чи протравлювання кислотами. Його штихель думка, а кислота — виражена ідея, що обпікає, просто-таки випікає погляд глядача своїм диким коренем-нервом. Якщо свого часу фовістів вважали скандальними та надміру провокативними — то Мирослава Ягоду потрібно «подавати» під особливим грифом... Це той рідкісний, а, можливо, унікальний випадок, коли твори все підпорядковують собі. Коли стикаєшся з ними віч-на-віч, то вже немає певності, хто кого «розглядає», адже ці графічні листи знають все про людську природу та її гріхи.

Твори Мирослава Ягоди викликають емоційну пересторогу, тому що вони сповнені глибокої депресивної складової, хандри, препарування всього сущого без емоційної складової, якою, як правило, так щедро приправлене мистецтво. В

його авторському погляді немає ані милосердя, ані осуду. Митець постає не як суддя, а як безпристрасний свідок, що виявляє дійсність вкрай разючим чином.

Напевно таким і має бути мистецтво на пограниччі століть та міленіумів – без рожевих окулярів та манірних прикрас. У будь-якому разі, ми маємо доконаний факт – є твори, що бентежать, збурюють не вихор, а справжній шторм емоцій та суперечок. Тож час вже розпочав свою одвічну роботу «розставляти крапки над і»… А нам лиш залишилося чекати, що залишиться після проходження крізь його жорна та життєвий плин. Ми лиш пасажири у човні, що плине Стіксом-спліном Ягоди, а перехилятися за борт чи глибоко зачерпувати з тої води доволі лячно.

1.Бодлер Ш. Паризький сплін. Есе / Шарль Бодлер, Вальтер Беньямін ; пер. з фр. та нім. Романа Осадчука. — Київ : Комубук, 2017. — С. 24

2.Тут і далі в посиланнях: Вайльд О. Портрет Доріана Грея / Оскар Вайльд ; пер. з англ. Р. Доценка. — Київ : Школа, 2003. — С. 5-6.

Іван Дудич

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 42 х 29,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 42 x 29,5 cm

Мирослав Ягода (1957-2018)

Язик-лопата сам собі викопає яму (фрагмент), Папір, туш, 24 х 36,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

A tongue-shovel will dig its hole by itself (fragment), Paper, ink, 24 x 36,5 cm

Lviv Spleen or Myroslav Yagoda`s aesthetics of Nihilism

«I make bold to dedicate to you the entire snake.» Charles Baudelaire

All Myroslav Yagoda's work is pierced with unity and contrast of two opposite views. The first is seeing art as highly aesthetical beauty genius, the other is modernistic nihilism in its most perverted forms. Inconceivably, this paradoxical duality exists harmoniously in Myroslav Yagoda's art. Upon discovering Myroslav Yagoda's art, be it his paintings, graphics or theatrical pieces one cannot help but think: «...No one can claim not to make head or tail of [it], since, on the contrary, there is at once both tail and head, alternating and reciprocal... Cut out any vertebra and the two pieces of this serpentine phantasy will easily rejoin. Chop it into many fragments and you will see how each is able to exist apart. Hoping some of these stumps will be lively enough..."1 The same may be said about the author's works, they are more than «lively enough». His body of work is what we are going to analyze today. We have to make clear our perspective and the values we stand on when we are trying to understand Myroslav Yagoda's art.

The novel «The Picture of Dorian Gray» by Oscar Wilde served as an allegory for the beautiful and the ultimate expression of exquisite and paradoxical hedonism of its time; it became the foundation of dandyism for the whole epoch. Likewise, Myroslav Yagoda literally, as well as figuratively, created his «picture» with his artistic work and life. He scrutinized himself and the world around him, he explored his consciousness like the main character of the genius Wilde. The conclusions which the greatest aesthet of his time offers us, like the Tablets of Stone, conceive paradoxes of anti-aesthetics, nihilism, depths of destruction and noir.

Given that «an artist is a creator of the beautiful», the primary Artist and the Creator of the beauty also brought about primeval evil, whose very name is beautiful. Thus the seeds of anti-aesthetics were sown into aesthetics, and they blossomed

into Baudelaire's «Flowers of Evil» and «Paris Spleen». We cannot but name Myroslav Yagoda's artistic work «Lviv Spleen». It undeniably exists.

«To open oneself and hide the artist - this is the purpose of art». True art, unlike playful flirting with it, conquers the artist and turns his or her life into a peculiar theatrical performance. Art turned Myroslav Yagoda into its instrument. He reacted keenly to its wishes, to all its hidden, most furtive and at the same time most terrible secrets. It is the true art, that overpowers the artist...

«A critic is someone who is able to convey his impression of the beautiful in an alternative way or with a different material». Myroslav Yagoda was world's critic, and the latter generously paid back in his own coin. It was a kind of a tug-of-war over a precipice where the life is at stake. «The harshest, as well as the most lenient criticism serves a kind of a biography».

«Those who see repugnant in the beautiful, are spoilt people, who thus become less beautiful themselves. It is a deficiency». Myroslav Yagoda's artistic work exposes not only outward, but also innermost, even psychosomatic ailments. His mirroring game reveals not only colour or palette flaws, but also lack of meaningful content. Variability of harmony and disharmony can be perceived through distortion.

«There are no moral or immoral books. There are well and poorly written books. That is all». Myroslav Yagoda has no moral or immoral paintings, he only has good or bad paintings. That is all.

«XX century hatred towards Realism-Romanticism is the fury of Caliban, who at the same time saw and did not see his reflection in the mirror». This is the reaction to Myroslav Yagoda's art at the end of XX and the beginning of XXI centuries, thus, in such a realistic and serious way does contemporary Caliban beholds himself in the mirror or tries to avoid his own eyes.

«Moral life of an individual is only a part of an object for the artist. Morality of the art lies in perfect use of imperfect means». Myroslav Yagoda uses pure, almost spectral colours, but mixes them, creating artistic mud. Thus he transforms a spark of the image of God into a shape that can be seen and perceived by earthly, sinful and mortal people.

«An artist does not yearn to prove anything. Some may aspire to prove even absolute truths». Myroslav Yagoda believes into God's truth: each individual possesses an immortal soul, which is confined to a physical body for the period of earthly life, and a lot happens to one in the course of that life... Some may stray.

«An artist does not have ethical preferences. Ethical preferences of an artist induce unforgivable smugness of the style». Myroslav Yagoda did not evade open confrontation. His art did not meet crowd's tastes. His art was a shock for consciousness, and it remains a shock to these days. Through his art «pink» reality is undermined.

«An artist does not have perverse inclinations. He or she is allowed depict everything». Myroslav Yagoda indeed depicted everything. There are no taboos in his art, it is like a tattoo on a virgin's shoulder. He does not simply opens himself, he bursts with visions from his conscious and subconscious. His exposure is beyond scandal, he depicted literally everything.

«Thought and language are artist's tools». Myroslav Yagoda manifested his thought in all possible ways: either through his paintings, poetry or theatrical pieces. He has his own views and language that borders on specific isolation, be it necessary or conscious. His language is lavish and more than eloquent, it does not require abundance of mellifluous ornamentation and allegories. He is salty and pugnacious, his rhythm is like cutting the cable in the sea of subconscious. He wreaked some real havoc...

«Vice and virtue are artistic materials for the artist». Depiction of polarities and their absolutisation is Yagoda's element. Out of this lush material he constructs iconic images, which petrify not only with their reality and vividness, but more with their mortality, deterioration and decay. And all of it in the realm of art.

«Ultimately, art reflects the spectator, not life». Myroslav Yagoda offers us confession of the soul when reason is slumbering, thus releasing the unconscious. This meeting is unexpected, controversial and full of acute conflict.

«Arguments about a work of art mean that this work of art is new, complicated and live». Myroslav Yagoda's art is more than contradictory and there was never lack of arguments about it. His art has long been living its own life; his paintings are part of numerous collections.

«When critics differ in their opinions, it means the artist is true to himself». Myroslav Yagoda, of all people, was always

true to himself. His unique work and life stand out against the background of ancient Lviv. Moreover, concerning his art, critics have more than different opinions.

«Any art does not do any good». Still, it shapes us into human beings. Myroslav Yagoda's works always border on understanding and reading. They are irritatingly-intriguing, intimidating. An ordinary spectator does not profit from them, but a connoisseur may sharply change his value-oriented vector...

Myroslav Yagoda's work is free from what we call «court luster", his conception is a denial of any rules and norms. This anarchic component is prevalent in all his works, which the author did not care to preserve. His aim was the creative act itself, which he viewed as self-realization. This is a primary-primeval self-assertion: «I am an artist, I am creatingl» Everything else is unimportant. His graphics serves as a beginning of this dimension and is especially intense in this sense. It is a core of the later paintings, where layers of colour increase the intensity of expression. Graphics appears as a raw nerve, that carries a creative spark, it is a naked, unornamented idea. Achromatism puts even more emphasis on the problem that lays bare before the artist. The purpose of the artist is to clearly identify the idea. There are minimal means but maximum emotions and meaning. Art alone makes such things possible, when a symbol surpases logical equality.

Myroslav Yagoda's graphics is a line that lives its own convulsive life and a motionless, totally unpredictable stain. Whole surface of artist's graphic sheets looks like his psycho-emotional diary with its harsh broken curves and stains that my seem absurdly spontaneous or even accidental. However, as we study each sheet in detail we read a perfect dramatic story with a cause and effect relationship and purport. Among stains and broken curves we can define different independant or interrelated characters. There is nothing optimistic here, these sheets are records of the apocalypse of human spirit and physical body; the whole inner world is exposed. It is very difficult to decide what better illustrates this: his characters' «monologues» or their interaction. This guestion is better left unanswered.

An artist dismisses "discoveries", for example technically difficult etching. His art must not be impaired by time or technological-technical element. When there is an idea, it must instantly take shape. These graphical sheets were created this way, they mirror artist's personality, his creative core. There is no time for a burin or acid etching. His thought serves as a burin, the idea is like acid, that burns spectator's eye with its wild raw nerve. If fauvists were once considered "wild" and excessively provocative, then Myroslav Yagoda needs an "exclusive" label... His case is unique, because his works subjugate everything else. Coming face to face with them one is left in doubt about who is the real spectator, while these sheets have full knowledge about human nature and its sins.

Myroslav Yagoda's works provoke emotional awareness, as they are rich in deep depression and melancholy, since they perform a biotomy of all living things without any emotional component which is usually present in the works of art. The author's view has neither mercy, nor condemnation. The artist is not a judge, he is an unbiased witness, who brutally represents reality.

This is perhaps what art should be on the border of centuries and millenniums, not wearing any rose-coloured glasses and without extravagant adornments. In any case we have the works of art which are disturbing, cause not a whirl but a storm of emotions and contradictions. Lo and behold, time has already started its eternal work of dotting the i's... We can only wait and see what passes through its millstones. We are mere passengers in a boat across Yagoda's Styx-spleen and it is rather disheartening to lean over the board or take water from the depth.

1.Baudelaire, Charles. Paris spleen. Essays 2.Wilde, Oscar. The Picture of Dorian Gray

Ivan Dudych

Мирослав, Ягода Myroslav Yagoda

каталог exhibition виставки catalogue

Мирослав Ягода (1957-2018) Той, що йде дорогою мертвих, Папір, туш, 43 х 56 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

The one who walks the road of the dead, Paper, ink, 43 x 56 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Солдат, Папір, туш, 30 х 40 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Soldier, Paper, ink, 30 x 40 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш,42 х 60 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 42 x 60 cm

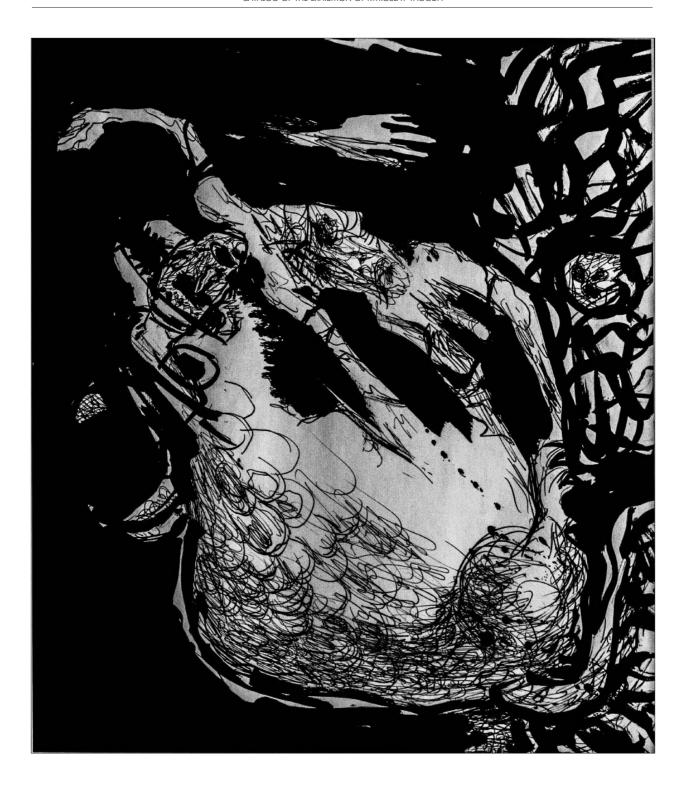
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 42 х 60 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 42 x 60 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 42 х 60 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 42 x 60 cm

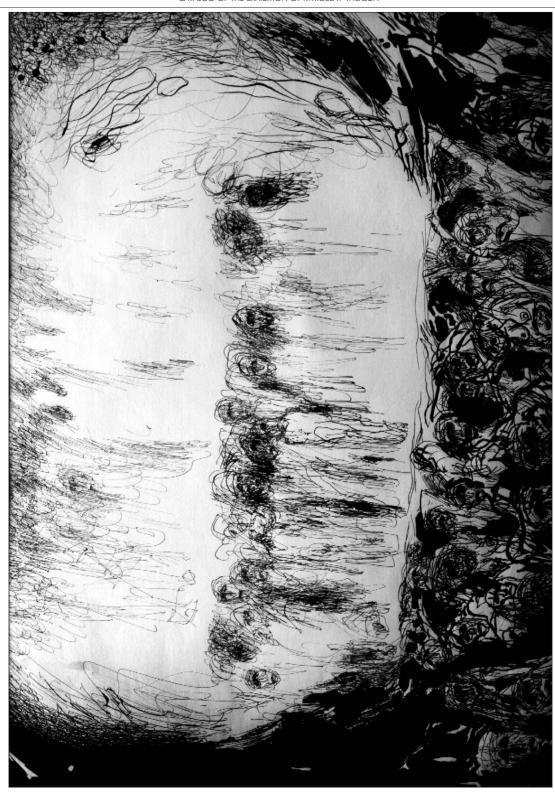
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 42 х 47 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 42 x 47 cm

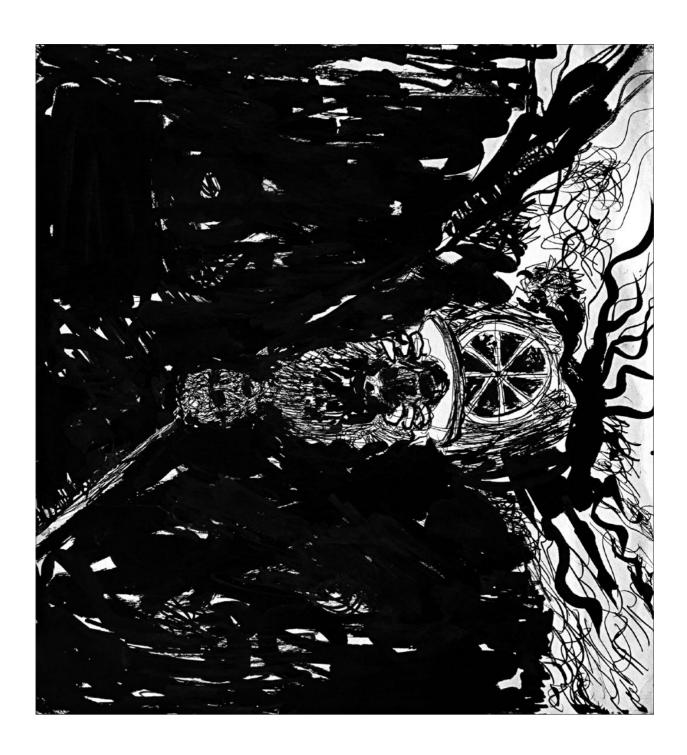
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 41 х 61 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 41 x 61 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 41 х 61 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 41 x 61 cm

Мирослав Ягода (1957-2018)

Без назви, Папір, туш, 40,5 х 43,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

No name, Paper, ink, 40,5 x 43,5 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, 1988, Папір, туш, 24 х 35,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, 1988, Paper, ink, 24 x 35,5 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 38 х 46 см

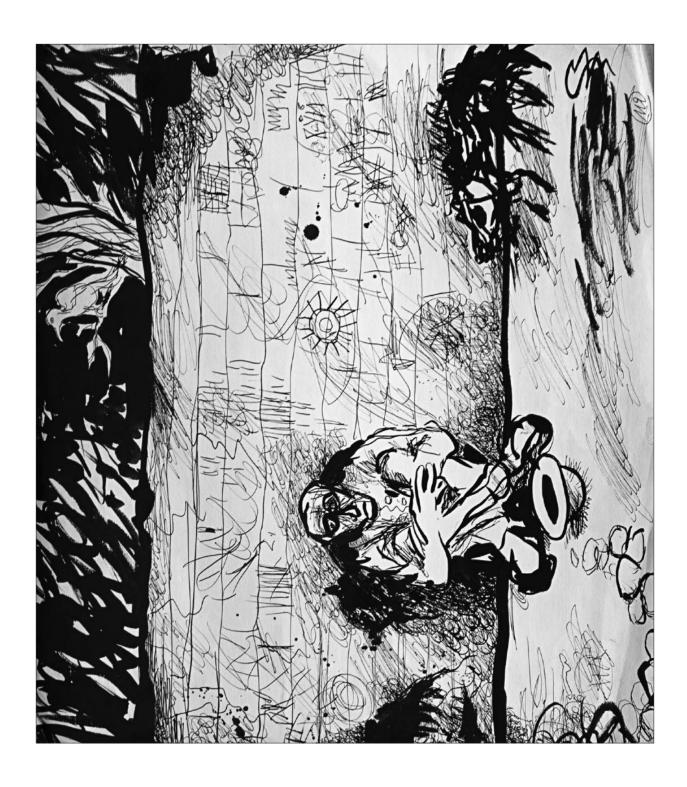
Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 38 x 46 cm

Мирослав Ягода (1957-2018)

Велика подорож, Папір, туш, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Great trip, Paper, ink, 30,5 x 43 cm

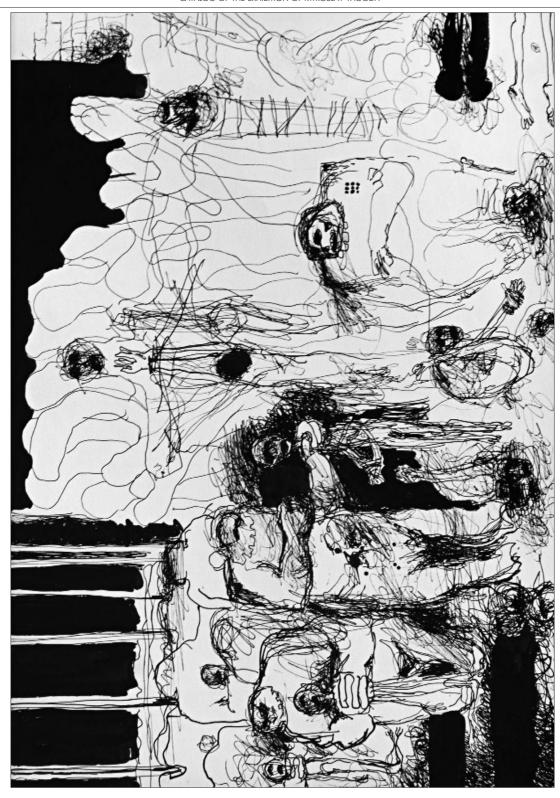

Мирослав Ягода (1957-2018)

Без назви, Папір, туш, 43 х 48,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

No name, Paper, ink, 43 x 48,5 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 30 x 43 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 33,5 х 46 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 33,5 x 46 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Покинутий дім, Папір, туш, 43 х 61,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Abandoned house, Paper, ink, 43 x 61,5 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Погляд з льоху (а навколо звірі), Папір, туш, 43 х 31,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

A view from the cellar (while animals are around), Paper, ink, $43 \times 31,5 \text{ cm}$

Мирослав Ягода (1957-2018) Людина-риба, Папір, туш, 43 х 61,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Human-fish, Paper, ink, 43 x 61,5 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Подорож птаха по біліючи сітях в зіниці мертвого, Папір, туш, 43 х 61 см

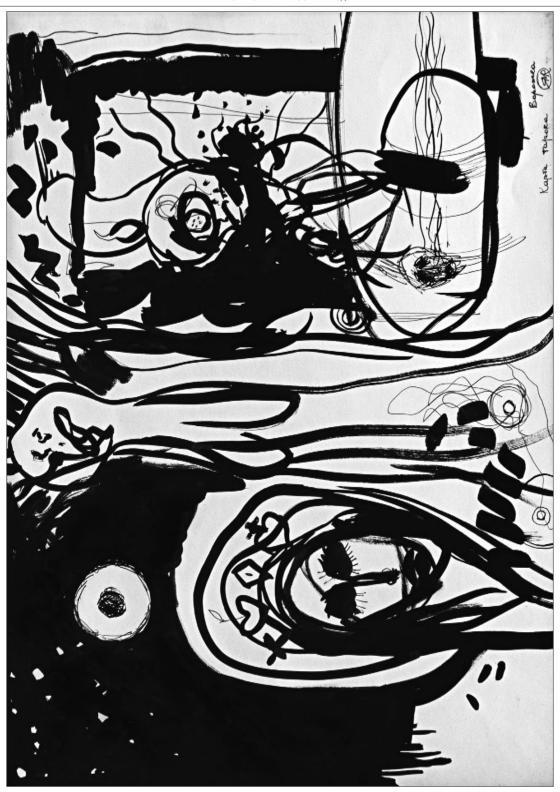
Myroslav Yagoda (1957-2018)

Bird's journey within seemingly white nets into the pupils of the dead, Paper, ink, 43 x 61 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 43 х 61 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 43 x 61 cm

Мирослав Ягода (1957-2018)

Ворожка. Карта таро, Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)
Fortune-teller. Tarot card, Paper, ink, 30 x 43 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Убогий. Цвинтарний чоловічок, Папір, туш, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

Wretched. Cemetery man, Paper, ink, 30,5 x 43 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Двері, 1987, Папір, туш, 43 х 30,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Door, 1987, Paper, ink, 43 x 30,5 cm

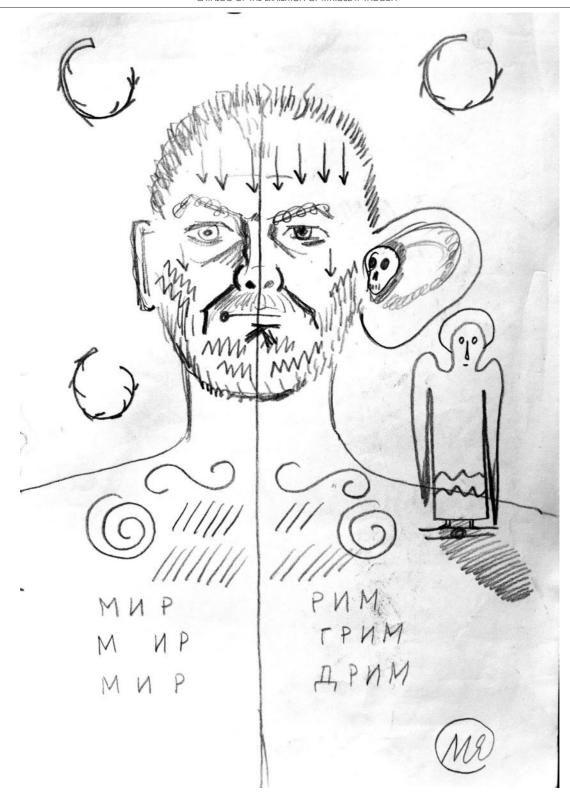
Мирослав Ягода (1957-2018) Залізна брама, Папір, туш, 1990, 43 х 30 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Iron gate, Paper, ink, 1990, 43 x 30 cm

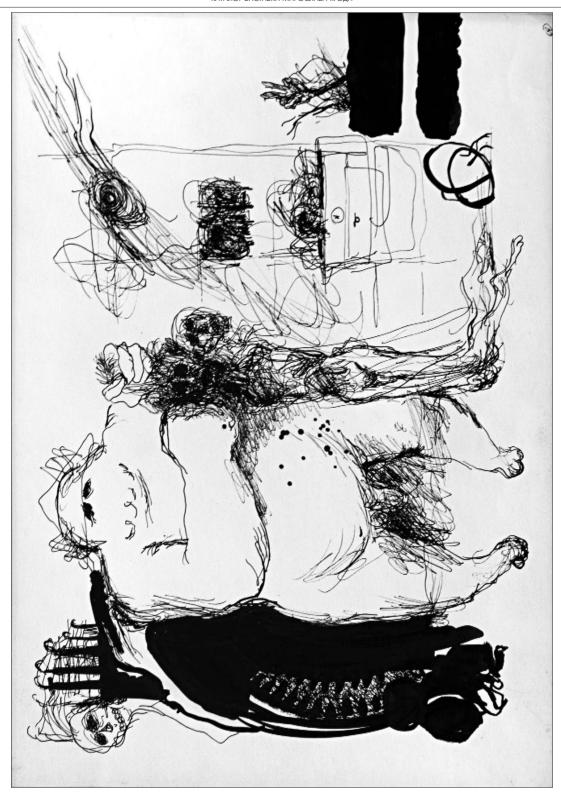
Мирослав Ягода (1957-2018) Шлях роздвоєння поета, 2001, Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) The path of poet's dissociation, 2001, Paper, ink, 30 x 43 cm

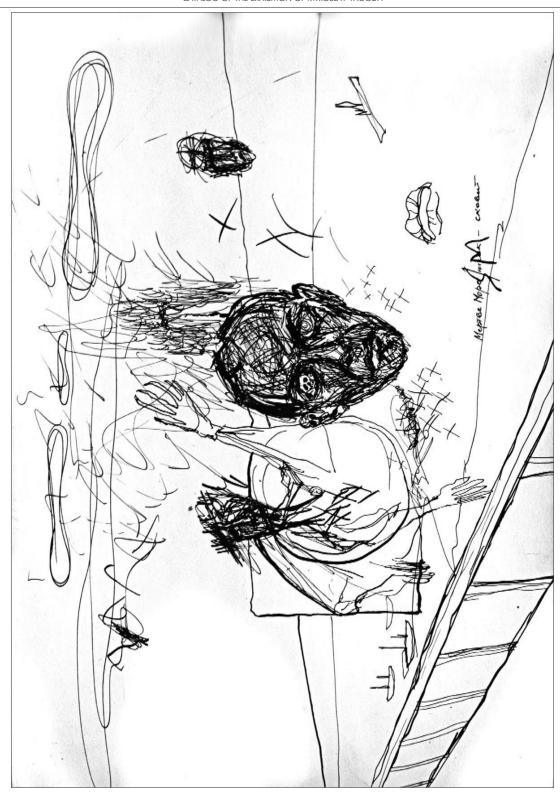
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, олівець, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, pencil, 30,5 x 43 cm

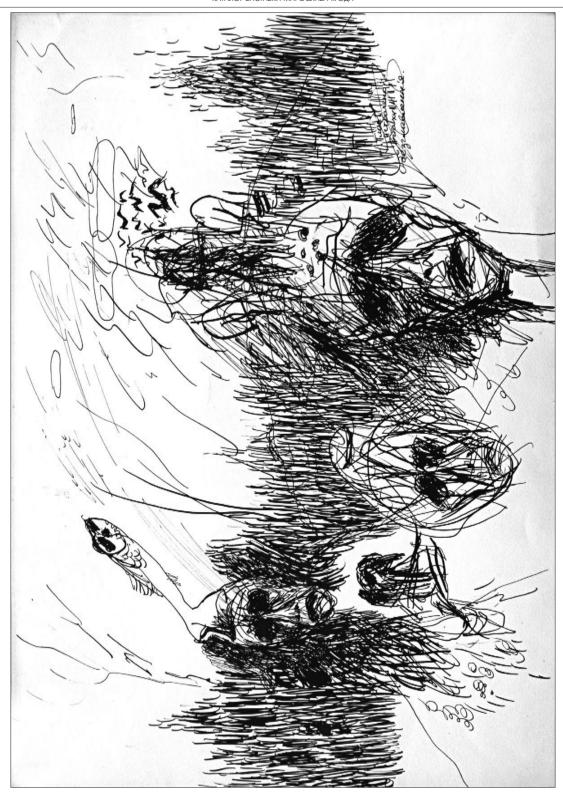
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 30 x 43 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Мертве море, Папір, туш, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Dead Sea, Paper, ink, 30,5 x 43 cm

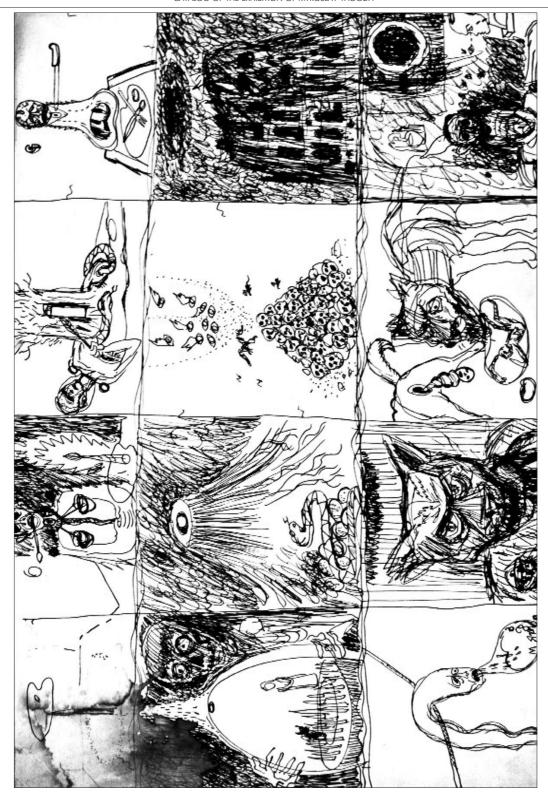

Мирослав Ягода (1957-2018)

Плач страченої птахи. Обезглавлення, Папір, туш, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

Cry of the executed bird. Decapitation, Paper, ink, 30,5 x 43 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Язик-лопата сам собі викопає яму (двостороння), Папір, туш, 24 х 36,5 см

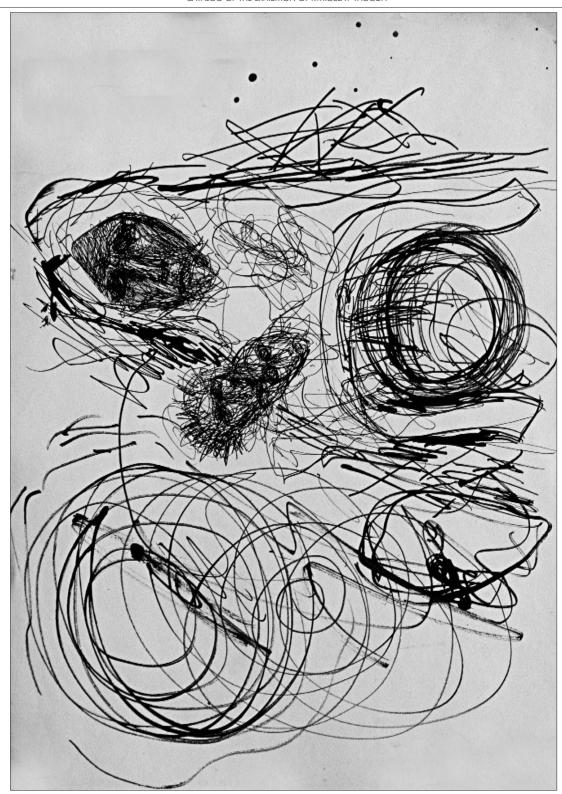
Myroslav Yagoda (1957-2018)

A tongue-shovel will dig its hole by itself (two-sided), Paper, ink, 24 x 36,5 cm

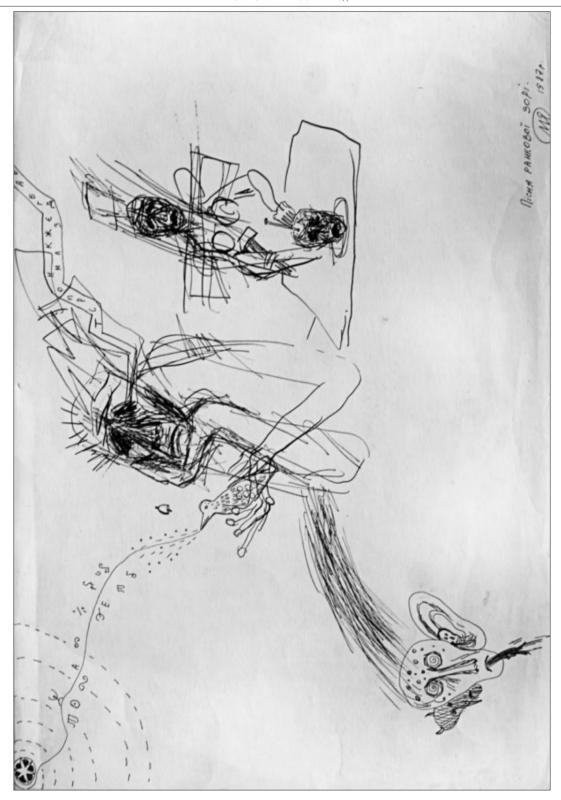
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 30,5 x 43 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30,5 х 43,5 см

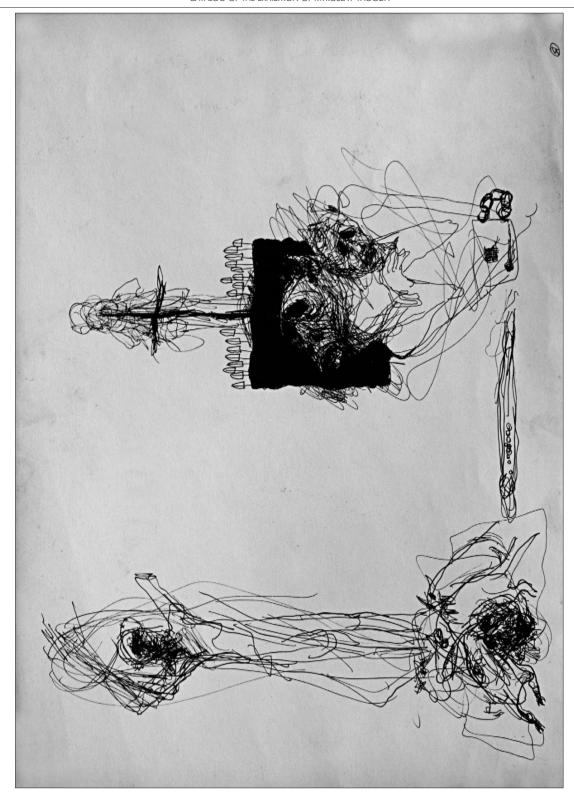
Myroslav Yagoda (1957-2018)
No name, Paper, ink, 30,5 x 43,5 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Пісня ранкової зорі, 1987, Папір, туш, 43,5 х 61 см

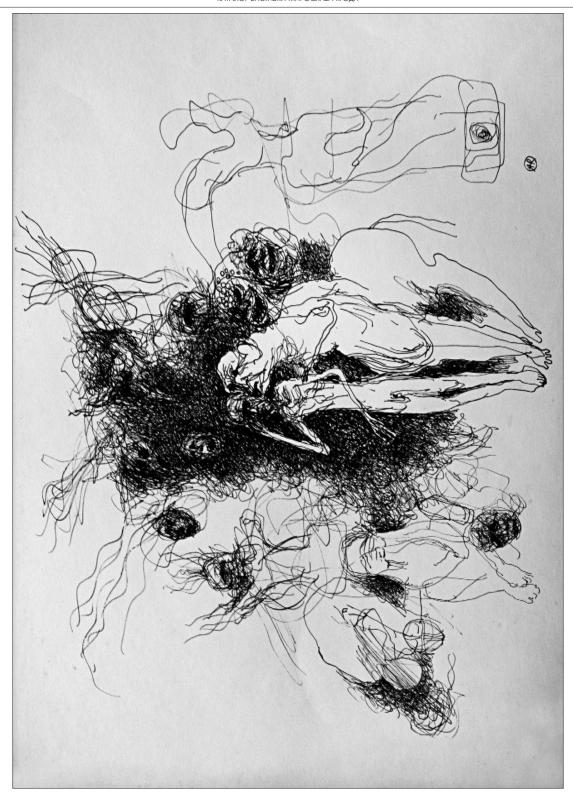
Myroslav Yagoda (1957-2018)

A song of the morning dawn, 1987, Paper, ink, 43,5 $\times$ 61 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 30,5 x 43 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 30 x 43 cm

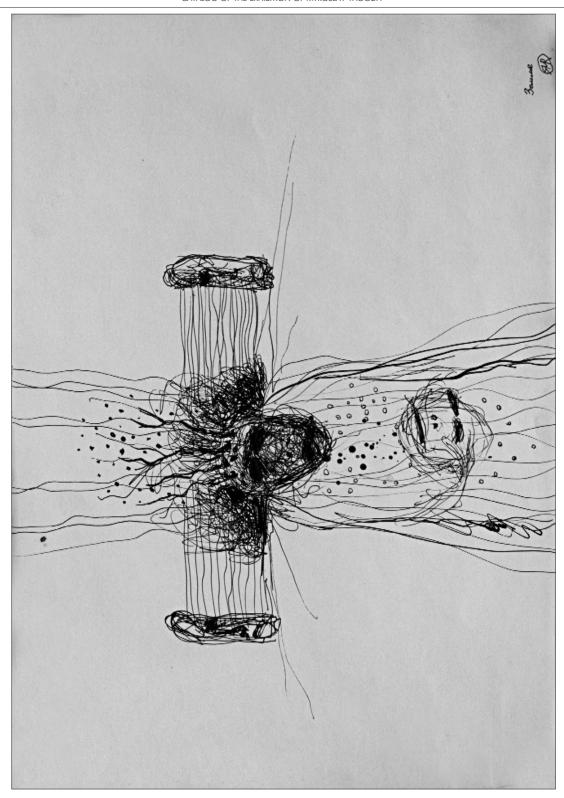
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, ручка, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, pen, 30,5 x 43 cm

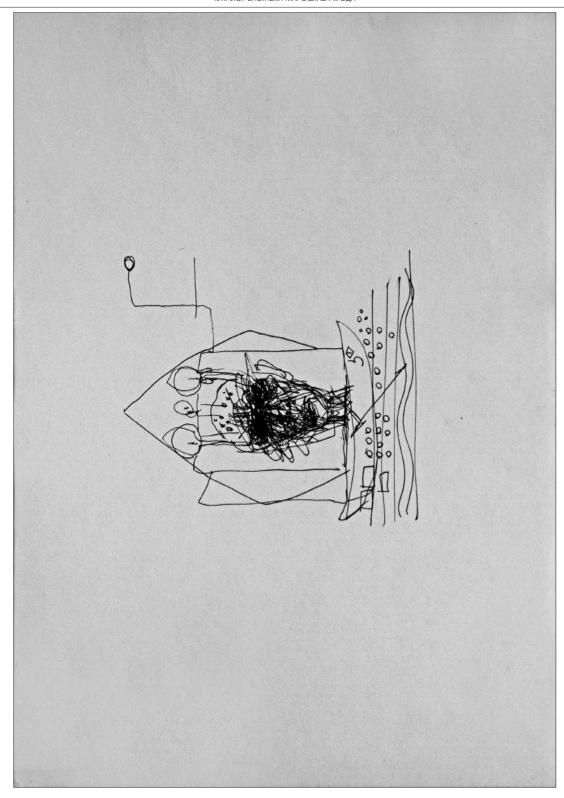
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 30 x 43 cm

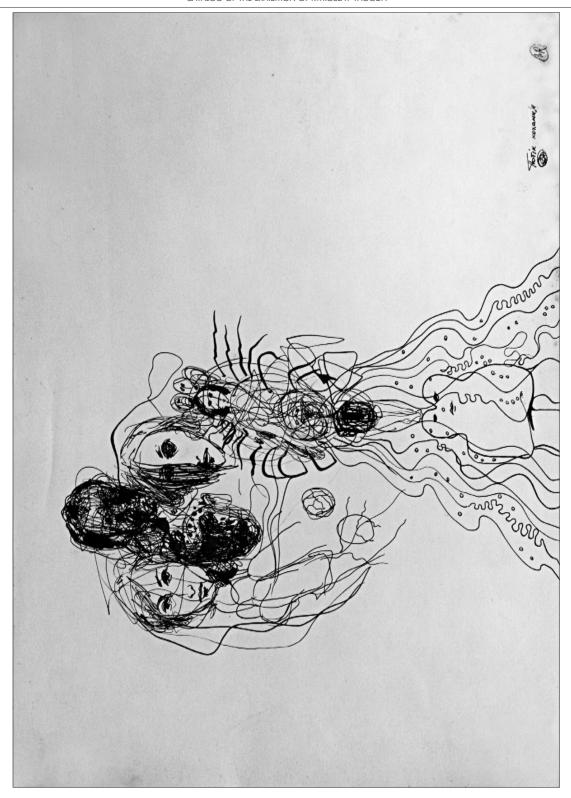
Мирослав Ягода (1957-2018) Земля, Папір, туш, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Soil, Paper, ink, 30,5 x 43 cm

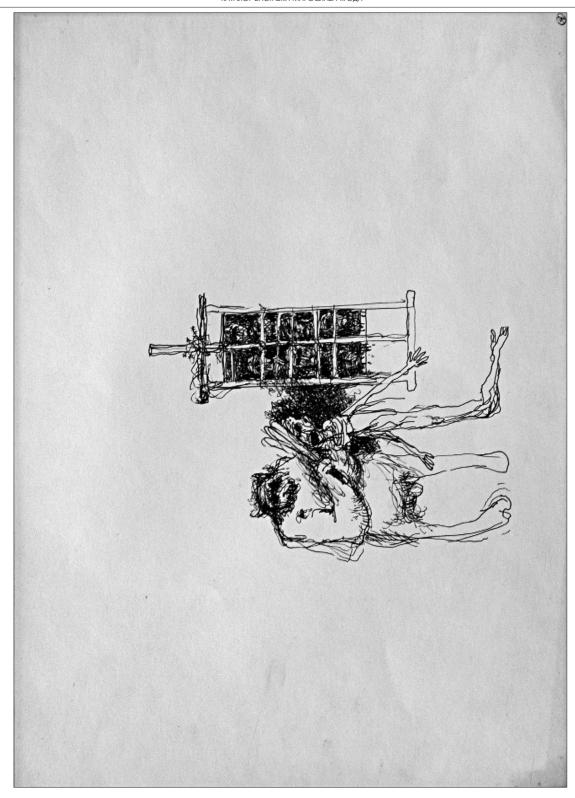
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 30 x 43 cm

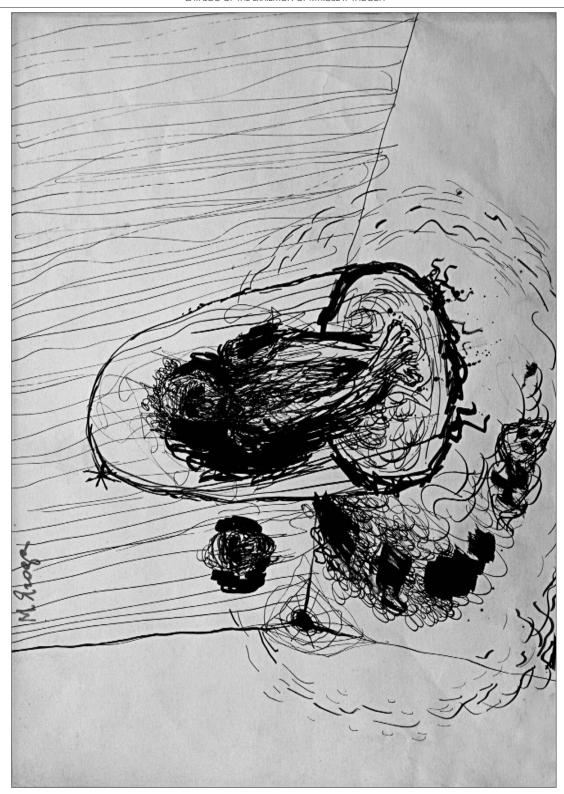
Мирослав Ягода (1957-2018) Потік кохання, Папір, туш, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Stream of love, Paper, ink, 30,5 x 43 cm

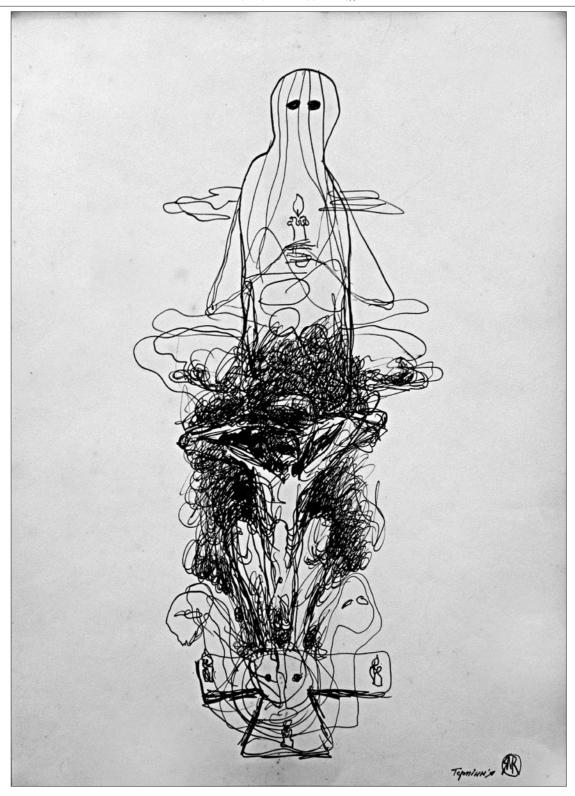
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 30 x 43 cm

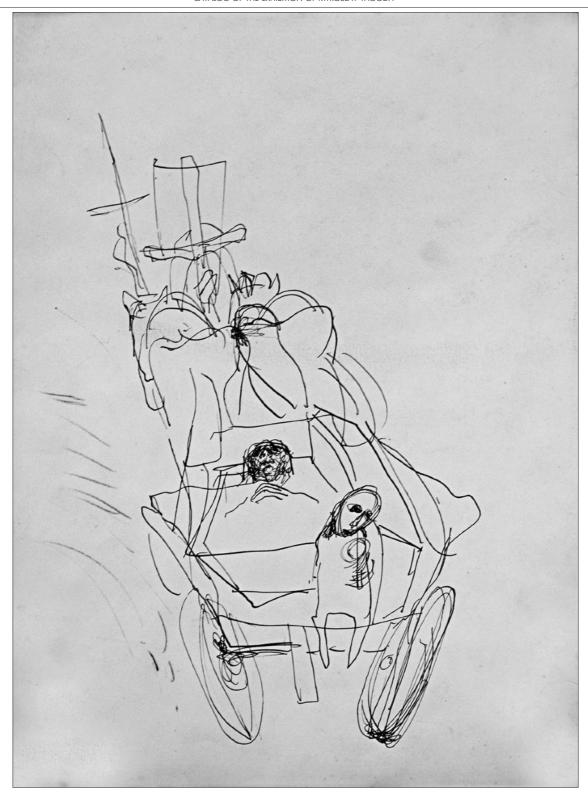
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30,5 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 30,5 x 43 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Терпіння, Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Anguish, Paper, ink, 30 x 43 cm

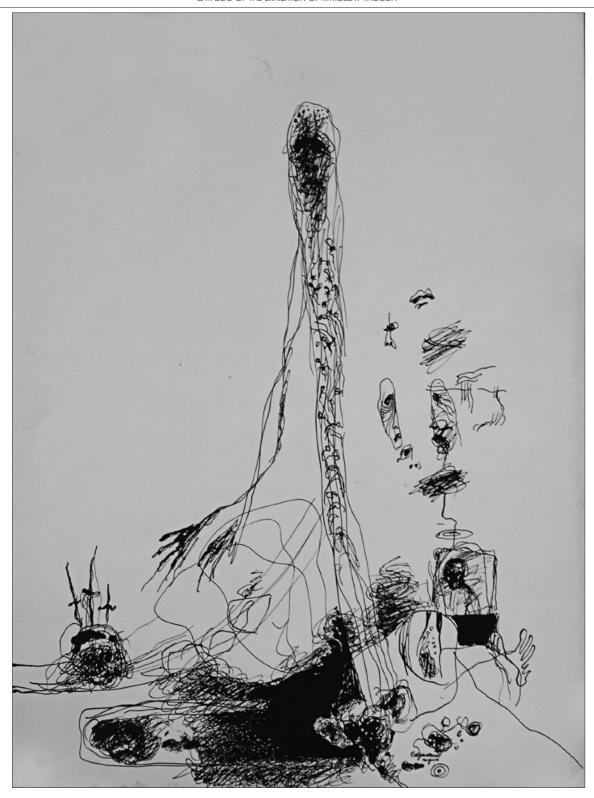
Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 43 х 30,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 43 x 30,5 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 30 х 43 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 30 x 43 cm

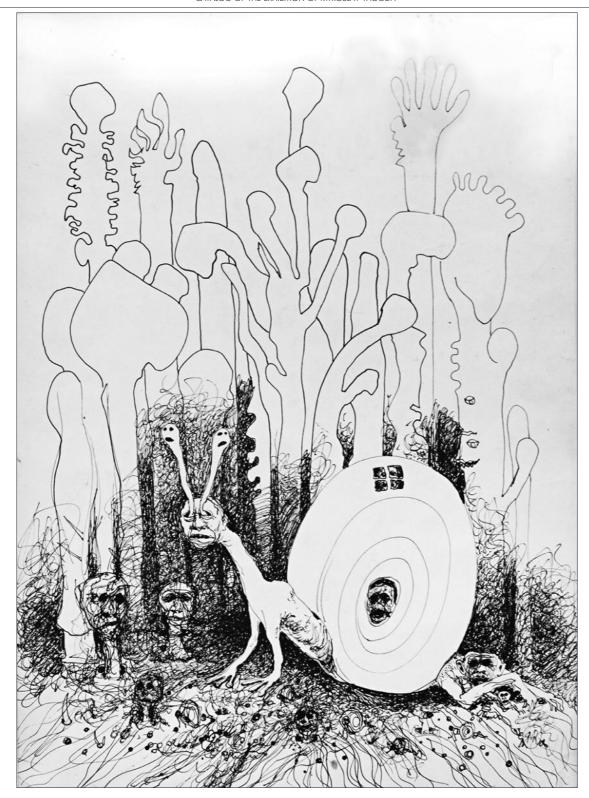
Мирослав Ягода (1957-2018) Повзаючий подих, Папір, туш, 43 х 30,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) Crawling breath, Paper, ink, 43 x 30,5 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, туш, 42 х 30 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, ink, 42 x 30 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Ріка мертвих, Папір, туш, 43 х 31,5 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

The river of dead people, Paper, ink, 43 x 31,5 cm

Мирослав Ягода (1957-2018)

Без назви, Папір, олівець, 42 х 30 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)

No name, Paper, pencil, 43 x 61 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, олівець, 42 х 30 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, pencil, 30 x 42 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Без назви, Папір, олівець, 42 х 30 см

Myroslav Yagoda (1957-2018) No name, Paper, pencil, 42 x 30 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Похорон, Папір, олівець, 30 х 42 см

Myroslav Yagoda (1957-2018)
Funeral, Paper, pencil, 30 x 42 cm

Мирослав Ягода (1957-2018) Ісус Христос (фрагмент), 1985, Папір, туш, 30 х 43 см

Зміст

7 ТАРАС ВОЗНЯК ЧОРНИЙ СМЕРЧ, ЩО ЗАТЯГУЄ У СМЕРТЬ: ЩОДО ГРАФІКИ МИРОСЛАВА ЯГОДИ

13
TARAS VOZNYAK
THE DARK TORNADO THAT SUCKS ALL INTO DEATH:
GRAPHIC ART BY MYROSLAV YAGODA

19 ІВАН ДУДИЧ ЛЬВІВСЬКИЙ СПЛІН АБО ЕСТЕТИКА НІГІЛІЗМУ МИРОСЛАВА ЯГОДИ

25 IVAN DUDYCH LVIV SPLEEN OR MYROSLAV YAGODA'S AESTHETICS OF NIHILISM

> 29 МИСТЕЦЬКІ ТВОРИ

29 ARTISTIC WORKS